

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ КАТЕГОРІЇ «ЛІКВІДНІСТЬ БАНКУ»

На сучасному етапі функціонування банківської системи, з огляду на загострення світової фінансової кризи, залишається проблема підтримання стабільного стану ліквідності комерційних банків. В такій ситуації особливої уваги надається таким якісним характеристикам діяльності комерційних банків як платоспроможність і ліквідність. У своїх дослідженнях розглянемо таку якісну характеристику як ліквідність.

Взагалі термін «ліквідність» (від лат. Liquidus – рідкий) у буквальному розумінні слова характеризує легкість реалізації, продажу, перетворення матеріальних цінностей у грошові активи [1].

Незважаючи на значний обсяг наукових праць, авторське розуміння економічної сутності категорії «ліквідність банку» є неоднозначним.

На наш погляд, ліквідність банку необхідно розглядати як складну багаторівневу систему категорій, що включає в себе такі елементи, як ліквідність банківської системи, ліквідність банку, ліквідність балансу, ліквідність активів і пасивів.

Щодо категорії «ліквідність банку», вітчизняні та зарубіжні науковці, виділяють три найбільш поширені точки зору. Перша полягає в ототожненні ліквідності банку з існуючим обсягом готівки. Згідно з іншою точкою зору, ліквідність банку трактується як якісна характеристика об'єкта економічних відносин, а саме: як здатність погашати свої зобов'язання в строк. Останнім часом підкреслюється третя точка зору, згідно з якою ліквідність банку визначається не лише спроможністю банку розраховуватись за своїми зобов'язаннями, а й одночасним розширенням кредитної діяльності [2].

Такий науковець як А.М. Мороз трактує ліквідність банку як можливість використання певного активу банку як готівкових коштів або швидкого перетворення його в такі, а також як здатність активу зберігати при цьому свою номінальну вартість незмінною [3].

У свою чергу автор Ю.С. Серпенінова вважає, що ліквідність банку визначається не лише його спроможністю в строки та в повному обсязі розраховуватися за своїми зобов'язаннями, а й одночасним розширенням кредитної діяльності [4].

Згідно з точкою зору науковців В.І. Міщенко [5] і А.В. Сомик [6], ліквідність банку трактується як здатність своєчасно здійснювати платежі за зобов'язаннями до запитання та у визначені строки.

Узагальнюючи зазначене вище, нами запропоновано під ліквідністю банку розуміти його здатність виконувати свої зобов'язання (у будь-який момент за зобов'язаннями до запитання і відповідно до строків за строковими зобов'язаннями), маючи для цього достатню кількість готівки і безготівкових коштів з одночасною спроможністю банку проводити активні операції та пропонувати ліквідні продукти на ринку.

Отже, розглянувши економічну сутність категорії «ліквідність банку», ми дотримуємось думки, що дана категорія досить складна, багатогранна, потребує детального вивчення і тлумачення.

Список літератури

1. Положення про Порядок регулювання Національним банком України ліквідності банків України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Ліквідність банку : окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання і нагляду / за заг.ред. **В.С. Стельмах**. К.: НБУ : Центр наукових досліджень, 2008. 286 с.
3. **Мороз А.М.** Банківські операції : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2000. 383 с.
4. **Серпенінова Ю.С.** Чинники, що впливають на ліквідність банку. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: погляд у майбутнє. *Українська академія банківської справи Національного банку України* : зб. наук. пр. Суми, 2009. Вип.5. С. 354-359.
5. **Міщенко В.І.** Ліквідність банківської системи : економічна сутність, структура і методологічний підхід до аналізу. *Вісник НБУ*. 2012. № 1. С. 34-41.
6. **Сомик А.В.** Ліквідність банківської системи України : структура, аналіз чинників і напрями підвищення ефективності регулювання. *Вісник УБС НБУ*. 2011. № 3. С. 68-72